

MEMO

Datum : 14 december 2015

Aan : Gemeenteraad Raalte

Kopie aan : Estelle Steen, Evelien van Opbergen, Petra Fokkens, Saskia Hertog

Van : Maaïke Varwijk namens wethouder Gosse Hiemstra
E: maaïke.varwijk@raalte.nl
T: 06-46808662

Onderwerp : Informatienotitie privacy m.b.t. jeugdhulp.

Inleiding

Sinds 1 januari 2015 zijn gemeenten in Nederland verantwoordelijk voor de uitvoering van nieuwe taken die onder andere voortvloeien uit de Jeugdwet. Zo ook de gemeente Raalte. Om aan deze verantwoordelijkheden te voldoen heeft de gemeente Raalte, in regionaal verband, contracten afgesloten met aanbieders en gecertificeerde instellingen over de te leveren jeugdhulp, preventie, kindbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering. Aanbieders sturen vervolgens facturen om de door hen geleverde hulp betaald te krijgen. Om de rechtmatigheid van de geleverde diensten vast te stellen, zijn gegevens nodig. Sterker nog, zonder gegevens over het burgerservicenummer en zonder aanduiding van de geleverde zorg, mogen gemeenten de rekeningen niet eens betalen.

Tijdens de raadspleinssessie d.d. 30 november 2015 bestond er enige onduidelijkheid omtrent het verwerken van gegevens en de privacy van onze burgers in het kader van de financiering van de jeugdhulp, waarbij het met name ging om de Jeugd-GGZ (J-GGZ). Aan uw gemeenteraad is daarom toegezegd dat er een informerende notitie verschijnt over dit onderwerp, waardoor deze informerende notitie middels deze memo nu aan u voorligt.

Wet bescherming persoonsgegevens en de Jeugdwet als materiewet

Privacy is eigenlijk het behoorlijk, zorgvuldig en rechtmatig verwerken van gegevens.

De Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) is leidend: je mag pas gegevens verwerken indien dit noodzakelijk is voor de uitvoering van een taak. Deze taken staan genoemd in materiewetgeving, zoals de Jeugdwet. Men mag pas gegevens verwerken als dit mag volgens de relevante wetten. Dit klinkt logisch, maar is een andere redenatie dan zoals we deze bijvoorbeeld in het strafrecht kennen. Daar mag alles, tenzij.

In hoofdstuk 2 van de Jeugdwet (als materiewet) dienen we dus de juridische grondslag te vinden ten aanzien van de benodigde gegevens.

Tekortkoming in de Jeugdwet

Onder andere jeugdhulpaanbieders mogen in het kader van hun geheimhoudingsplicht geen persoonsgegevens verstrekken aan gemeenten. Gemeenten dienen op hun beurt over voldoende persoonsgegevens te beschikken om de verleende hulp te controleren en te vergoeden. De Jeugdwet kende in dit kader een tekortkoming op het gebied van privacy, hetgeen door het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP) op 16 maart 2015 is aangegeven. Dit zou betekenen dat gemeenten niet over zouden mogen gaan tot betaling van de geleverde hulp omdat de aanbieder de daarvoor benodigde persoonsgegevens niet zou mogen verstrekken. Dit is uiteraard een onwenselijke situatie.

Tijdelijke regeling

Om bovengenoemde onwenselijke situatie op te heffen, waardoor aanbieders uitbetaald kunnen krijgen, is er sinds 6 augustus 2015 een tijdelijke ministeriële regeling Jeugdwet welke met terugwerkende kracht geldt vanaf 1 januari 2015. Deze geldt tot het moment dat de Veegwet VWS 2015 in werking treedt.

Ten tijde van dit schrijven heeft de plenaire behandeling in de Tweede Kamer nog niet plaatsgevonden. Dit betekent ook dat de Veegwet VWS 2015 daarna nog in de Eerste Kamer moet worden behandeld. Kortom, er is nog geen datum te voorspellen wanneer deze vastgesteld zal worden.

Door de tijdelijke regeling is er een juridische grondslag ontstaan voor aanbieders om persoonsgegevens aan een gemeente te verstrekken.

Uit artikel 6a.1, lid 1 onder c van de tijdelijke regeling kunnen we opmaken dat een aanbieder bij facturatie een burgerservicenummer (onder 1) of naam, adres en geboortedatum (onder 2) ter identificatie van de jeugdige dient te vermelden. Deze gegevens zijn nodig zodat de gemeente na kan gaan of de jeugdige in die gemeente woont.

Uitdieping J-GGZ

Onder dit kopje wordt verder ingegaan op de persoonsgegevens van de declaraties binnen de J-GGZ, nu daar in uw gemeenteraad met nadruk om is gevraagd.

Als hoofdregel geldt dat moet worden aangeleverd wat met de gemeente (in ons geval dus regionaal) is afgesproken. Dit mag overigens nooit meer of gedetailleerder zijn dan de standaarden die golden in 2014 ten aanzien van de declaratie GGZ jeugd en volwassenen (deze heet nu de Externe Integratiestandaard nummer JW321 van Vektis). In de contracten met de GGZ-aanbieders (artikel 15 onder c) is opgenomen dat de declaraties conform deze Externe Integratiestandaard worden ingediend. Dit houdt onder andere in dat er geen diagnosegegevens op de declaratie mogen staan in het geval er sprake is van generalistische basis GGZ. Wanneer er sprake is van gespecialiseerde J-GGZ (langdurige of intensieve productgroepen), dan mag er wel een hoofddiagnosegroep op de declaratie worden vermeld. Hierbij geldt echter de 'opt out-regeling', wat betekent dat de jeugdige (indien 12 jaren of ouder) en de gezagsdrager aan kunnen geven dat zij niet willen dat het geleverde product op de declaratie wordt benoemd. Hiervoor dient dan wel, gezamenlijk met de GGZ hulpverlener, een verklaring te worden ingevuld.

Dit alles vinden we terug in artikel 6a.2 van de tijdelijke regeling en geldt als aanvulling op de genoemde gegevens uit artikel 6a.1.

Situatie in de praktijk

Op 21 augustus 2015 is door de Bedrijfsvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland (BVO) een e-mail verstuurd naar de zorgaanbieders uit de regio IJsselland. Bij deze e-mail zat een bijlage, namelijk een format voor het aanleveren van de benodigde gegevens. Deze gegevens heeft een gemeente nodig om een toewijzing te verzenden voor de inzet van de zorg op basis waarvan de facturatie kan plaatsvinden, rekening houdend met de eerder genoemde tijdelijke ministeriële regeling. Binnen de gemeente hebben uitsluitend de jeugdconsulentes en de twee administratieve verwerkers van de gegevens toegang tot de gegevens.

De afgelopen maanden is ook geregeld dat gebruik kan worden gemaakt van een beveiligd kanaal om deze gegevens uit te wisselen. De gemeenten in de regio IJsselland hebben uitgezocht wat een goede manier is om de communicatie op een veilige manier te laten verlopen. De keuze is gevallen op Zorgmail. Een groot aantal aanbieders maakt hier al gebruik van. Daarnaast hebben de gemeenten een format opgesteld waarin de gegevens zijn opgenomen die nodig zijn voor de toewijzing en de facturatie. Dit format is voor alle gemeenten in onze regio gelijk.

Voor zorgaanbieders die niet werken met Zorgmail, kunnen maatwerkafspraken worden gemaakt. In de praktijk komt het er dan op neer dat de zorgaanbieder een beveiligd Excel-bestand e-mailt, met in een aparte e-mail het wachtwoord om het document te openen. Het al dan niet werken met Zorgmail is echter een keuze van de zorgaanbieder.

Nadat de administratie van de gemeente de benodigde gegevens heeft ontvangen, worden de gegevens in systeem TOP gezet. De toewijzing kan dan via TOP worden verzonden naar de BVO, op basis waarvan facturatie kan plaatsvinden.

Conclusie

De privacy van onze burgers is een groot goed. Het is daarom belangrijk om te weten dat de verwerking van gegevens zijn wettelijke grondslag vindt in de tijdelijke ministeriële regeling, waardoor deze gegevens rechtmatig kunnen worden verwerkt. Door te werken met Zorgmail en TOP worden deze rechtmatig verkregen gegevens tevens middels een beveiligd kanaal uitgewisseld. Hierdoor komt de privacy van de burger niet onder druk.